

→ Nikdo nemá čas

Nuda může být mučivá. Především tehdy, když jsou rodiče fyzicky přítomní, ale duševně se toulají někde jinde. Táta už celou věčnost visí na telefonu, máma připravuje jídlo a také pořádně neposlouchá. Roční nebo dvouleté děti nerozumějí činnosti dospělých a nedokážou snášet bezmyšlenkovité, nahodilé utěšování (Hned, zlato!). Proto se pak rády zaměstnávají něčím, co by přitáhlo maminku nebo tátovu pozornost. Nebo naříkají tak dlouho, až rodičům nezbývá než zareagovat.

Co dělat? Berte žádost o pozornost vážně, ale neodměňujte naříkání. To znamená: Odložte pilku nebo telefonní sluchátko a zeptejte se, co se stalo. Nabídněte, že vám dítě může při řezání pomoci, nebo že můžete počkat, až bude maminka hotová. Pokud se dítě nedokáže rozhodnout, sami navrhněte směr: „V tom případě to rozhodnu za tebe. Jdi do svého pokoje a počkej, až budu hotový.“

Vytouženou dlouhotrvající pozornost věnujte svému dítěti až potom, když už nenaříká a vy jste uvolnění. Sedněte si k němu a hrajte si s ním. Nebo naslouchejte. Pokud mu tenhle čas věnujete dobrovolně, bude nářků z dlouhé chvíle ubývat. Slibujeme.

→ Je toho na mě moc

Svět se skládá ze stále nových, napínavých zážitků: z barev, zajímavých zvuků, neznámých vůní. To děti fascinuje, ale může je to také přetěžovat. Ročnímu unavenému dítěti často stačí smích cizího člověka a je po náladě. Některé děti vydrží hodně velký ruch, jiné mají všech lidí dost po třech hodinách ve školce.

Co dělat? Dbejte na to, aby denní program nebyl příliš hektický a aby váš časový plán nebyl příliš plný. Vyplašenému dítěti pomůžete nejspíš tak, že je budete pozvolna a ohleduplně zvykat na nové situace. Potřebuje to čas, chcete-li navázat důvěrný vztah s ostatními lidmi.

→ Příliš si nevěřím

Pocit, že jsem sice velký, ale nikoliv nezávislý, vyvolává velkou nespokojenost. Na jedné straně člověk stojí na vlastních nohou a dokáže udělat pár kroků. Na druhé straně ale není dost rychlý, aby předběhl starší sestru.

O rok později už dokáže běhat, vyjde si, ale ztratí se, třeba v obchodním domě. Protože to byl hodně hloupý pocit a člověk si na něj ještě dobře pamatuje, zůstává raději při příštím nákupu v mámině blízkosti. Což je také nepříjemné, být tak uvázaný. Důvod ke stíznostem: Někdy zkrátka tělo umí víc než hlava a jindy chce hlava víc, než umí ruce a nohy. Vývoj dítěte probíhá ve skocích, ne jako klidný, plynulý proud.

Co dělat? Mějte co možná nejméně pochopení pro tuhle rozpolcenost. V období kolem těchto vývojových skoků potřebují děti zvlášť hodně trpělivosti, pozornosti a něhy.

→ Bodá to, píchá to, kouše to!

Dáseň se napíná, zespodu to tlačí, malý zoubek chce na svět. Zuby jsou klasickým důvodem k pláči. Není to sice bolest, kvůli které by člověk musel rvát, ale není to ani příjemné šimrání, které by vyvolávalo smích. Problém je, že ani tříleté dítě nedokáže často přesně určit, kde to bolí. Takže musí naříkat - kvůli zubům či bolení bříška, stejně jako kvůli kameni v botě.

Co dělat? Zjistěte, kde to tlačí. A potom se podívejte, čím by se ta nepříjemnost dala co nejrychleji odstranit: kousacím kroužkem, mazáním, masáží bříška, mazlením a chováním? Nebo prostě tak, že vysypete kamínek z boty? ■